

Správa o činnosti Názvoslovnej komisie Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky a sekretariátu Názvoslovnej komisie Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky v roku 2009

Práca Názvoslovnej komisie Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (NK) a sekretariátu NK sa v roku 2009 vykonávala v súlade s rezolúciami konferencií OSN o štandardizácii geografického názvoslovía a so závermi zo zasadnutí lingvisticko-geografickej regionálnej skupiny OSN Východná, stredná a juhovýchodná Európa, v ktorej je Slovensko členom spolu s Albánskom, Bosnou a Hercegovinou, Bulharskom, Cyprom, Českom, Čiernou Horou, Gréckom, Chorvátskom, Macedónskom, Maďarskom, Poľskom, Slovinskom, Srbskom, Tureckom a Ukrajinou.

Činnosť NK vychádzala z Konceptie rozvoja štandardizácie geografického názvoslovía v Slovenskej republike na roky 2006 – 2010 č. P-1550/2006 z 21. marca 2006, z Plánu činnosti NK a sekretariátu NK na rok 2009 č. PP-2649/2009 z 24. apríla 2009, ktorý sa podľa jednotlivých okruhov plnil takto:

O 84.11.11.6 MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

1. EuroGeoNames

Sekretariát NK spolupracoval na medzinárodnom projekte EuroGeoNames, ktorého cieľom je vytvorenie interoperabilnej internetovej služby na zabezpečenie prístupu k oficiálnym, multilingválnym geografickým názvom a ich údajom, ktoré sú k dispozícii na národnej úrovni v celej Európe. V sledovanom období sa aplikovali schválené požiadavky na databázu podľa projektu EGN. Tajomníčka NK sa zúčastnila na záverečnom rokovaní o projekte. Keďže v rezorte nie je vybudovaná služba WFS, ktorá umožňuje poskytovanie služieb výmeny prvkov vektorových tematických vrstiev z internetového portálu, databáza nie je zatiaľ pripojená ku klientskej aplikácii projektu.

Na úlohe sa odpracovalo **60 SH**. Úloha sa splnila.

2. Lingvisticko-geografická regionálna skupina OSN Východná, stredná a juhovýchodná Európa

Sekretariát zabezpečil preklad časti materiálov zo zasadnutia regionálnej skupiny. Naďalej sa využívali materiály z konferencií OSN a zasadnutí skupiny expertov a regionálnej skupiny. Materiály sú dokumentované v oddelení geografického názvoslovía GKÚ.

Na úlohe sa odpracovalo **15 SH**. Úloha sa splnila.

3. Newsletter

V roku 2009 sa nepripravil príspevok do Newsletteru.

M 71.12.34.36.21 TVORBA A SPRAVOVANIE DATABÁZY GEOGRAFICKÝCH NÁZVOV Z ÚZEMIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1. Báza údajov názvov geografických objektov z územia Slovenskej republiky

Sekretariát pracoval v roku 2009 na editovaní údajov a aktualizácii databázy v programe ArcGIS. V rámci úlohy sa vykonala kontrola a úprava údajov databázy, eliminovanie duplicitných názvov, kontrola správnosti geografických názvov podľa súčasnej úrovne poznania, ich aktualizácia a lokalizácia podľa zvolených kritérií.

Z databázy sa urobil výber nevyhovujúcich názvov na preštandardizovanie. Do databázy sa dopĺňali ďalšie atribúty k názvom (generalizácia názvov pre jednotlivé mierky ŠMD).

Na úlohe sa odpracovalo **3183 SH**. Úloha sa splnila.

M 71.12.34.36.22 ŠTANDARDIZÁCIA GEOGRAFICKÝCH NÁZVOV OBJEKTOV LEŽIACICH MIMO ÚZEMIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Pripravil sa zoznam zmien názvov geografických objektov z územia mimo SR. Názvy sa prerokovali v 2. sekcii NK. Vykonala sa revízia názvov štátov a pripravil sa zoznam zmien.

Na úlohe sa odpracovalo **100 SH**. Úloha sa splnila.

M 71.12.34.36.1 ŠTANDARDIZÁCIA GEOGRAFICKÝCH NÁZVOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

I. ZISŤOVANIE, POSUDZOVANIE, SCHVAĽOVANIE GEOGRAFICKÝCH NÁZVOV

1. Štandardizácia a reštandardizácia názvov

Sekretariát sa zaoberal návrhmi názvov chránených území, vodných tokov z VHM 1 : 50 000, dosiaľ neštandardizovanými názvami z databázy SR a návrhmi starších nevyhovujúcich názvov z databázy SR. Pripravili sa pracovné zoznamy názvov, ktoré sa po posúdení prerokovali v 1. sekcii NK. Zoznamy názvov sa upravili podľa pripomienok 1. sekcii NK. Názvy nesídelných geografických objektov a špecifických sídelných objektov sa navrhli úradu na štandardizáciu.

Na úlohe sa odpracovalo **460 SH**. Úloha sa splnila.

II. NÁZVOSLOVNÉ PUBLIKÁCIE

2. Názvoslovné informácie č. 44

Sekretariát zhromaždil materiály do publikácie Názvoslovné informácie č. 44, zostavil príspevky a vykonal redakčnú úpravu pred tlačou.

Na úlohe sa odpracovalo **70 SH**. Úloha sa splnila.

3. Názvoslovné informácie č. 45

Sekretariát zhromaždil materiály do publikácie Názvoslovné informácie č. 45, zostavil príspevky a vykonal redakčnú úpravu pred tlačou.

Na úlohe sa odpracovalo **80 SH**. Úloha sa splnila.

4. Zásady používania slovenských geografických názvov v cudzojazyčných textoch

Začalo sa s úpravou zásad podľa pripomienok z rokovaní 1. sekcie NK a skutočností vyplývajúcich novely zákona NR SR č. 215/1995 Z. z.

Na úlohe sa odpracovalo **7,5 SH**. Dokončenie úlohy sa presúva na rok 2010.

5. Smernica na štandardizáciu geografického názvoslovia

Na úlohe sa nepracovalo. Dokončenie úlohy sa presúva na rok 2010.

6. Toponymický návod pre vydavateľov kartografických a iných diel

Aktualizovali sa všetky kapitoly toponymického návodu podľa najnovších informácií a platnej legislatívy. Vytvorila sa 1. aktualizovaná verzia 4. vydania.

Na úlohe sa odpracovalo **15 SH**. Vydanie publikácie sa presúva na rok 2010.

IV. OSTATNÉ ÚLOHY

1. Informačná činnosť

Počas celého roka sekretariát poskytoval informácie v oblasti geografického názvoslovia písomne, osobne a telefonicky.

Na úlohe sa odpracovalo **15 SH**. Úloha sa splnila.

2. Vybavovanie agendy sekretariátu

Sekretariát pripravil materiály na rokovanie pléna, 1. a 2. sekcie NK, zorganizoval zasadanie pléna NK a zasadania 1. a 2. sekcie NK. Zostavil návrh Plánu činnosti sekretariátu NK a NK na rok 2009, pripravil správu o činnosti sekretariátu NK a NK za rok 2008

Na úlohe sa odpracovalo **50 SH**. Úloha sa splnila.

3. Publikačná činnosť

V roku 2009 pripravili členovia komisie tieto príspevky:

HORŇANSKÝ, Imrich: Prax štandardizácie geografických názvov. In: Geodetický a kartografický obzor, Praha, 2009, roč. 55/97, č. 7, s. 155 – 158.

HORŇANSKÝ, Imrich: Slová *ostrý, tupý a hladký* v slovenských geografických názvoch. In: Kultúra slova, 2009, roč. 43, č. 1, s. 21 – 26.

HORŇANSKÝ, Imrich: Jedna poznámka ku kategórii gramatického rodu toponým pri štandardizácii slovenských geografických názvov. In: Kultúra slova, 2009, roč. 43, č. 6, s. 337 – 341.

4. Iné práce pre ÚGKK SR a GKÚ

Posúdenie návrhu novely zákona NR SR č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii.

Posúdenie a nové podnety do návrhu novej vyhlášky, ktorou sa vykonáva zákon č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii.

Na úlohe sa nevykazoval odpracovaný čas. Úloha sa splnila.

SCHÔDZKOVÁ ČINNOSŤ

Plenárne zasadanie NK sa v roku 2009 uskutočnilo v marci.

Prvá sekcia NK rokovala v roku 2009 raz, 2. sekcia NK raz. Na zasadnutiach sa prerokovali návrhy nových názvov vodných tokov a názvy na štandardizovanie a preštandardizovanie z databázy geografických názvov SR.

Okrem uvedených zasadnutí zástupca ÚGKK SR, predseda NK ÚGKK SR a pracovníčky sekretariátu operatívne riešili konkrétne názvoslovné problémy.

Spracovala: M. Kováčová